
Łubcze, st. 25, kurhan 2, gm. Jarczów, woj zamojskie, AZP 94-92/18

Informator Archeologiczny : badania 32, 41-42

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Leszczany, st. 3, gm. Żmudź, woj. chełmskie, AZP 82-91/- - patrz: wczesna epoka żelaza

Lubomin, st. 7, gm. Boniewo, woj. wrocławskie, AZP 52-45/158 - patrz: wczesne średniowiecze

ŁACHA, st. 4, gm. Turośl, woj. łomżyńskie, AZP 31-73

- obozowisko kultury świderskiej (paleolit schyłkowy)
- ślady osadnictwa mezolitycznego
- paraneolityczne zespoły strefy leśnej – osada kultury niemeńskiej
- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury ceramiki sznurowej (neolit)

Badania wykopaliskowe prowadziła mgr Hanna Pilcicka – Ciura (Archeologiczne Badania Naukowe „TOPÓR”). Finansowane przez PSOZ. Przebadano łącznie 269 m².

Badania miały charakter ratowniczy ze względu na postępujące procesy stokowe i głęboką orkę prowadzącą do stałej degradacji terenu.

Stanowisko położone jest na kulminacji i stoku wzniesienia opadającego stromo ku rzece. Przebadano łącznie 269 m² (6 wykopów i 30 sondaży) w celu uchwycenia zasięgu stanowiska). Ogółem odkryto 4186 fragmentów ceramiki i 2578 zabytków krzemiennych. Oprócz surowca miejscowego kredowego, występował także importowany: krzemień czekoladowy (drapacz wiórowy, rylce) i krzemień świeciechowski (materiał odpadkowy – odłupki i łuski). Materiał krzemienny reprezentuje głównie materiał odpadkowy poprodukcyjny, liczne są rdzenie (głównie małe jednopiętowe) a także wióry i wiórki. Wśród narzędzi krzemiennych należy wymienić: liściaki świderskie, zbrojniki, grociki, siekierki odłupkowe, drapacze, skrobacze, rylce czy przekłuwacze. Materiał ceramiczny prezentuje głównie cechy charakterystyczne dla paraneolitycznych zespołów strefy leśnej. Występuje także ceramika kultury sznurowej oraz kultury pucharów lejkowatych.

Stanowisko dostarczyło również śladów obozowiska schyłkowopaleolitycznego (kultura świderska), świadczących o penetracji tych obszarów przez grupy paleolitycznych łowców. Osadnictwo mezolityczne potwierdzone zostało na podstawie zbrojników typu narwiańskiego, wiślańskiego oraz obecności techniki mikrorylcowczej. Osadnictwo paraneolityczne należy wiązać głównie z kulturą niemeńską, której ludność założyła tutaj osadę, na co wskazuje liczba i bogactwo materiału ceramicznego.

Łany Małe, st. 16, gm. Rudzice, woj. katowickie, AZP 95-42/43 - patrz: wczesna epoka żelaza

Lekno, st. 3, gm. Wągrowiec, woj. pilskie, AZP 43-31/44 - patrz: wczesne średniowiecze

ŁUBCZE, st. 25, kurhan 2, gm. Jarczów, woj. zamojskie, AZP 94-92/18

- kurhan kultury ceramiki sznurowej
- zniszczony pochówek kultury mierzanowickiej z wczesnej epoki brązu
- ślady osady wczesnośredniowiecznej

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Wiesława Komana. Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań.

W bieżącym roku badania ratownicze prowadzono na zniszczonym kurhanie, pozbawionym już warstwy nasypowej i poziomu gleby pierwotnej, który usytuowany był na miejscowym wyniesieniu, pagórku, w obrębie południowego garbu Grzędy Sokalskiej.

W trakcie prac badawczych już na głębokości 50 cm odsłonięto całkowity zasięg strefy podnasypowej pierwotnego kurhanu, dookoły rowek wokółkurhanowy, zasięg jamy przykurhanowej,

tw. „glinianki” oraz stropy czterech grobów szkieletowych i dwóch obiektów osadowych.

Nasyp kurhanu posiadał kolisty zarys o średnicy około 10 m. Po jego obwodzie przebiegał dookoły rowek o szerokości 30 cm. Od strony zachodniej kurhanu wystąpiła duża jama przykurhanowa, tzw. „glinianka”, która otaczała część nasypu kurhanu od strony zachodniej, południowej i północnej. Jama ta powstała podczas wybierania ziemi na podwyższenie nasypu kurhanu. W centralnej części kurhanu znajdowała się jama grobowa pochówku nr 2 - grobu kultury ceramiki sznurowej, dla którego usypano kurhan. W grobie tym odkryto zniszczony szkielet mężczyzny (?) ułożony w pozycji skurczonej na prawym boku, przy którym znajdował się pucharek, amfora, wiór krzemienisty, 12 odłupków krzemiennych, 2 fragmenty wiórków krzemiennych i 2 grociki krzemienne oraz fragment ozdoby z szabli dzika.

W krawędzi nasypu od strony wschodniej odsłonięto dwa groby niszowe (groby nr 3 i 4), należące do kultury ceramiki sznurowej. Mieściły się one jeszcze w obrębie strefy zamkniętej dookoła rowkiem. Grób nr 3 to pochówek dwóch osobników dziecięcych ułożonych na boku w pozycji skurczonej, wyposażony w 3 naczynia (2 pucharki i 1 amfora) oraz 3 rurkowate paciorki kościane. Natomiast grób nr 4 to pochówek dwóch osobników dorosłych, ułożonych w pozycji skurczonej (jeden na prawym boku, drugi na lewym), przy których znaleziono po dwa naczynia (amfora i pucharek) i po jednym szydle kościanym. Przy pochówku leżącym w południowej części niszy zlokalizowano ponadto odłupek krzemienisty i odłupek kamienny. W strop grobu centralnego wkopany był pochówek wczesnobrązowy (grób nr 1) należący do kultury mierzanowickiej, gdzie przy zniszczonym szkielecie odsłonięto 4 ozdoby miedziane i fragment drewnianego wyrobu (kołczan, łubie lub inny pojemnik). Dwie jamy osadowe, przypuszczalnie wczesnośredniowieczne, odsłonięte zostały od zachodniej i południowej strony kurhanu. Ich wypełniska niszczyły rowek wokół kurhanu.

Kurhan wraz z rowkiem i glinianką oraz grobem centralnym (grób nr 2) można datować na II fazę chronologiczną osadnictwa kultury ceramiki sznurowej w III strefie osadniczej środkowoeuropejskiego horyzontu tej kultury (ok. 2100 lat p.n.e.). Groby nr 3 i 4 to pochówki kultury ceramiki sznurowej datowane na przełom II i III fazy chronologicznej tej kultury (około 2000-1900 lat p.n.e.). Grób nr 1 należy do kultury mierzanowickiej, pochodzi z wczesnej epoki brązu (ok. 1800 lat p.n.e.). Natomiast obiekty osadowe nr 3 i 4 (jamy gospodarcze) należy przypisać wczesnośredniowiecznej chronologii.

Dokumentacja powykonawcza z badań znajduje się w PSOZ w Zamościu, a materiały zabytkowe zdeponowano w Muzeum Regionalnym im. J. Petera w Tomaszowie Lubelskim.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. IV-1999 r.

LUBCZE, st. 25, kurhan 3, gm. Jarczów, woj. zamojskie, AZP 94-92/18

- cmentarzysko płaskie kultury pucharów lejkowatych
- kurhan kultury ceramiki sznurowej
- cmentarzysko kultury mierzanowickiej z wczesnej epoki brązu

Badania prowadziła mgr Jolanta Badzińska (Muzeum im. J. Petera w Tomaszowie Lubelskim). Finansował PSOZ.

Kurhan położony na lokalnej kulminacji południowego garbu Grzędy Sokalskiej, zniszczony - całkowitej destrukcji uległ nasyp i grób centralny. Zachowały się 2 rowki: zewnętrzny o średnicy 8,3 m otaczający kurhan i wewnętrzny o średnicy 5,4 m otaczający przypuszczalnie grób centralny, gdyż rowki nie były koncentryczne. Od północy kurhan otaczała półksiężycowata jama przykurhanowa o max. szer. 4 m i głęb. 1,1 m. W warstwie kulturowej znaleziono fragmenty ceramiki kultury pucharów lejkowatych, kultury ceramiki sznurowej i kultury mierzanowickiej a także odłupki, wióry i 2 grociki krzemienne (1 grocik kultury ceramiki sznurowej, 1 grocik kultury mierzanowickiej). Odkryto 10 grobów. Grób nr 1, podwójny - szkielety ułożone w pozycji skurczonej na lewych bokach, wyposażony był we fragmenty zausznicy miedzianej - kultura mierzanowicka. Grób nr 2, zniszczony, pozbawiony inwentarza, szkielet w pozycji skurczonej na prawym boku - kultura ceramiki sznurowej lub kultura mierzanowicka. Groby nr 3 - 10 należały do kultury pucharów lejkowatych. Groby o owalnych jamach,